

Düşünüm

Sayı 12 / Aralık 2018

U.Ü. Atatürkü Düşünce Topluluğu

Ey kahraman Türk kadini, sen yerde sürünmeye değil,
ornuzlar üzerinde göklere "yükselmeye" layıksin.

K. Atatürk

Atatürkçü düşüncenin Türkiye için tükenmeyecek umut ve daimî yol göstericisi olduğuna inanan bu düşünceyi benimsemiş, ortak değerlere sahip arkadaşlarımızla birlikte profesyonel adımlarla Kemalist kadrolar oluşturmak için örgütsel birikim gösterme ve kurumsallaşma amacıyla olan bu üyelerine akademik, sosyal kültürel ve ilkesel gelişim alanlarında destek vermeyi amaçlayan bir topluluğuz.

Üyeler tarafından desteklenen ve yürütülen etkinlikler ile Mustafa Kemal'in işaret ettiği dinamik ve nitelikli toplum inşası için milli ve manevi değerlere, eşitliğe, özgür düşünceye dikkat çekmek adına çalışmalarımızı yürüttüğümüz kurullardan birisi olan Yayın Kurulu olarak mücadeledeki üretkenliğimizi bir adım daha ileriye götürmek adına Düşünüm'ü inşa ettik. Gerçekçi ve büyük hayalimiz olan Düşünüm 2017'nin Eylül ayından bu yana üyelerimizin katkı ve emekleriyle düşüncelerimizin yazınsal anlamında can bulduğu bir platform yaratarak sesimiz oldu.

Atatürkçü Düşünce Topluluğu

www.adt.uludag.edu.tr

adt@uludag.edu.tr

   / uludagadt

TOPLUMUN DAYATTIĞI CİNSİYET

Buse MIZRAK

Toplumsal Cinsiyet; farklı cinsiyette olan bireylerin (kadın, erkek) birbirlerini tamamlama ve birbirlerinden ayrılma evresinde toplumun bu iki cinsiyete biçtiği anlam ve yüklediği değerler olarak tanımlanır. Toplumsal cinsiyet kavramı 1970'lerde toplumsal cinsiyet üzerine yapılan çalışmalar ile farklı aşamalardan geçmiştir. Toplumsal Cinsiyet kavramı ilk ortaya çıkış dönemlerinde, bu konuda araştırma yapanlar toplumun cinsiyetler üzerinde bıraktığı etkileri; sadece kadın ve erkeğin biyolojik açıdan farklı olmasına bağlarken bundan sonra ki aşamalarda bu etkinin kadın ve erkeğin büyük sosyal alanlarda (aile, politika, gündelik yaşam, ekonomi vb.) farklı olmasına ve bu sebeple toplum açısından cinsiyetler üzerinde farklı etkiler yaratılmasının doğal olduğuna bağlamışlardır. Bu araştırmalar sonrasında günümüze kadar uzanan ve etkisini yitirmeyen hatta gün geçtikçe daha da bizi ve algılarımızı içine alan toplumsal cinsiyet kavramı biz insanların akıllarında şöyle bir soruyu getirdi; Erkekler ve kadınlar arasında ki farklılıkları yaratan onların tamamen doğal özellikleri mi, yoksa yaşadıkları toplumun özellikleri midir?

Erkek yapı ve özellik bakımından; güçlü, savaşçı, dirençli, soğuk. Mesleğini sürdürebileceği alan ev ve hane dışında alanlar. Kadın yapı ve özellik bakımından; savunmasız, ürkek, dayanıksız, sıcakkanlı, anaç, güler yüzlü. Mesleğini sürdürebileceğini alan ev ve hane içi olarak düşünülmektedir. Bu düşüncenin çeşitlenmesinde çeşitli düşünürler iki ana grup düşüncede toplanmışlardır. Bu gruplardan birisi olan Doğacı Görüş, kadın ve erkeğe indirgenen toplumsal cinsiyet rollerinin sadece fiziksel ve biyolojik farklılıklarından kaynaklandığını savunur. Bu sebeple kadın ve erkeğin ev, iş, sosyal alanlarda iş bölümü farklarının oluştuğunu gözlemler. Bunun tam zıttı olarak ortaya çıkan Gelişmeci Görüş ise kadın ve erkeğin biyolojik ve fiziksel güçlerinin hiçbir şekilde insanlarda bu etkinin yaratılması için geçerli bir sebep olamayacağını savunur. Bu savunmasının dayanağı ise "erkeklerin güçleri 'nin yerini artık teknolojinin aldığı, ortada "kas gücü" kavramının önemini kalmadığıdır. Gelişmeci Görüşü savunanların en büyük savunmaları; biyolojik ve fiziksel farklılıkların, toplumsal cinsiyet rollerinden meydana gelen cinsiyet eşitsizliğini meşru kılmayı kabul ettirecek etkenler olmadığıdır. Elbette bütün bu etkenlerin yanında bireyin yaşadığı ortam, sosyal ve kültürel çevresi de bütün bu bireye entegre edilen kavramların doğuş aşamasında önemli rol oynamaktadır. Sosyolojik alanda çalışmalar yapan feminist sosyolog Ann Oackley; bireylerin bütün hayatları boyunca karşılaştıkları bu farklılıkların temelini bireylerin ailelerinin yaşam ve yetiştirme şekillerinde ki farklılıklardan kaynaklandığını savunur. Örneğin kız çocuğuna küçük yaşlardan itibaren pembeyi, oğlan çocuğuna maviyi giymeyi;

birisine bebeklerle diğerine ise arabalarla oynamayı bütünleştiren aileler aslında ileride gerçekleşecek Toplumsal Cinsiyet faktörlerinin oldukça önlerini açmışlar hatta bunun ilk taşıyı kendileri koymuşlar, bunun sonucu olarak yetişen bireylerin sosyalleşme alanlarını kısıtlamışlardır.

Bireyler gelişim aşamalarında çevrenin onlara dayattığı ve öğrettiği değer yargılarına göre yaşamlarını devam ettirmektedir. Toplumsal Cinsiyetin kadın ve erkek üzerinde etkisi ne yazık ki biraz farklı. Erkeklerin bir kısmı onlara dayatılan toplumsal rollerden oldukça memnun. Güçlü olmak, hakim olmak, sözünü geçirmek... Kadınlarda ise durum biraz daha farklı -ne yazık ki %100 farklı değil.- Kadınlar, kendilerinin savunmasız, kısıtlanan olmaları gerektiğinden, sadece doğurganlıklarıyla var olmaları ve kendilerine sadece bu nedenle değer biçilmesinden, düşüncelerini özgürce söyleyememekten söylediği takdirde can güvenliğinin tehlikeye girmesinden oldukça muzdarip. Fakat o %100'lük kısmı eksik bırakan bir kitlede var göz önünde. Böyle bir kitlenin oluşması aslında oldukça sosyolojik sebeplere dayanıyor. Düşünce ve var oluş özgürlüğünün olmadığı ortam.

Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde durum çok farklı. Kadınların yanında erkeklerin dâhil dayatılanlara karşı tepkisi oldukça farklı. Doğu ve Güneydoğu Bölgelerinde insanlar susmak zorunda kalıyor. Doğu ve Güneydoğu bölgesinde yapılan araştırmaya göre kadınlar eşlerinden izin almadan hastaneye gidememekte, erkek doktorlara muayene olamamakta, aile planlaması ve bunun gibi birçok sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanamamaktadır. Bu bölgede yaşayan erkeklerin %60.2'si, "erkekler kadınlardan daha akıllıdır" ve %56.7'si "eşine itaat etmeyen kadını kocasının dövmeye hakkı vardır" yargısını onayladığı belirtilmektedir.

Böyle bir atmosferde kadın susmak zorunda kalıyor, susmak zorunda hissediyor kendisini. Kendisini itaat eden, boyun eğen bir yapıda yetiştirmeye devam ediyor ve yaşam alanı, konuşabildiği ve harekete geçebildiği tek alan "evi" olarak kalıyor. Sadece özel alanında bırakılıyor, kamu alanına girmelerine imkân sağlanamıyor. Kendi özgürlüğünü elde edemediği gibi ekonomik özgürlüğü de elinden bir çırpıda kayıp gidiyor. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri aslında bizlere "toplumsal şiddetin" sadece birileri tarafından kadınlara zorla dayatıldığı değil "kadının rızasıyla" da toplumsal şiddetin devam edebileceğini gösteriyor.

Elbette sadece bunları yazarak, konuşarak, tartışarak bir yerlere varamıyoruz. Bütün bunların yanında bazı tabuların yıkılmasının oldukça zor olduğunu, bazı düşüncelerin kolay kolay bastırılmadığını, geleneklerimizin (?) silinmediğini biliyoruz elbette. Kadınlar ve erkekler olarak sadece özgür olmak istiyor, bize dayatılanlarla değil kendi hür irademiz ile karar verdiğimiz şekilde hayatımızı

BAŞARIYA BAKIŞTA REFORM

Ece ÖZİNÇ

Başarı yalnızca bireysel üstünlüklerden ibaret değildir. Başarıyı mümkün ve etkin kılan faktörlerin başında benliğimizi besleyen kültür gelir. Eğitim yoluyla aktarılan kültür, insanın mevcut potansiyelinin ve güçlerinin şekillenmesini sağlar. Eğitimin aktif öğrenme boyutunun Aristoteles'e göre: taklit, deneyim ve bellekle yakından ilişkili olması da bunu destekler niteliktedir.

Başarılı olmak durumu veya başarılı insan modelleri ancak iyi bir toplumsal eğitim felsefesine sahip olmakla ortaya çıkar. Bu da bir sistem gerektirir bu sistemin en önemli üç basamağı: seçme, yönlendirme ve farklılaştırma deneyimidir. Eğitim felsefesinde "Kültürel Yaklaşım"ı savunan Nietzsche'ye göre, bir toplum ancak eğitimsel amaçlarının niteliği ve bu amaçlara ulaşmadaki ısrarı ve kararlılığı ile yargılanabilir.

"Natüralist epistemolojiye göre, insan doğuştan hiçbir şey getirmeyip, her şeyi sonradan tecrübe ederek öğreniyor, dış dünya ile duyarlı yoluyla temas kuruyor veya dünyayı denemeleriyle tanıyorsa, onu doğrudan temas edeceği çevresine istenen doğrultuda şekil vermek suretiyle olabilecek en iyi şekilde eğitmek mümkün..." (Cevizci, A. (2011). Eğitim felsefesi. (ss.87) İstanbul: Say yayınları.)

Başarı bireyin yetilerinin sosyal çevreyle arasındaki karşılıklı etkileşimin bir ürünüdür. Bu etkileşim ancak pratikle sağlanır. Yani başarının bileşenleri: fırsat, çaba ve tutkudur. Bunun sağlanacağı ortam eğitim platformu olmalıdır. Pratiğe dökülecek olan eylemleri okul sonrasına ötelemek öğrencileri oldukları dünyadan farklı bir dünyaya hazırlamaktır, bu yüzden öğrencilerin mevcut problemleri çözmeye yönlendirilmeleri, ilgi ve ihtiyaçlara göre hareket etmeleri gerekir. Çünkü pratik iyi bir noktaya geldiğinde yaptığımız bir şey değildir iyi bir noktaya gelmek için yaptığımız bir şeydir.

Bilgi edinme ve bilgiyi kullanma sosyal bir ustalıktır. IQ ise doğuştan gelen bir yetidir, özellikle de genel zeka ve pratik zeka arasında ki "ortogonal" ilişki bu noktada önemli bir ayrımdır yani birinin varlığı diğerini varlığını kesin bir şekilde gerekli kılmaz. Yani başarı için yalnızca IQ'nun yeterli olabileceği tabusu yıkılmış oluyor. Bu noktada bilgiyi yönetme, kullanma ve uygulamaya dökme konusunda aile faktörü ön plana çıkıyor, aileden alınan bu kültürel altyapı ancak işbirliği odaklı eğitim ile oluşturulabilir.

Başarının ortaya çıkışı ne IQ ile ne aile alt yapısı ne de hırs ve azimle sınırlandırılmaz bir olgudur. Hepsinin uyumunun yanı sıra fırsat ve yönlendirme de etkin rol oynar. Aynı zamanda bu fırsatları değerlendirecek güç ve soğukkanlılıkta gerektirir.

Bireylerin gerekli tutum, davranış, bilgi ve beceriyi kazanıp eğitimin sağladığı imkanlar ile parçası oldukları toplumun refah ve mutluluğuna katkı sağlayabilmeleri için öğretmen desteği ve yönlendirmesine de ihtiyaçları vardır. Daha yaşanılabilir bir dünya için başarıyı büyük oranda etkileyen şanslı farklılık ve avantajların yerini fırsat eşitliği almalıdır.

"...Burada alınacak ders çok basit. Ancak bu dersin ne kadar sıklıkla küçümseniyor olduğunu görmek çarpıcı. En iyi, en parlak, en kendi kendini yetiştirmiş mitlerine o kadar kaplıyoruz ki çizginin dışındakilerin topraktan doğal olarak fıskırdığını düşünmüyoruz. Genç Bill Gates'e bakıyoruz ve dünyamızın bu 13 yaşındaki gence çok başarılı bir girişimci olma olanağını sunmuş olması bizi hayrete düşürüyor. Ancak alınacak ders bu değil. Dünyamızın tek yaptığı 1968'de 13 yaşındaki tek bir gence zaman paylaşımı bir terminale sınırsız erişim olanağı sunmasıydı. Eğer bu olanak bir milyon gence sunulmuş olsaydı, bugün kaç Microsoft'umuz daha olurdu? Daha güzel bir dünya yaratmak için, bugün başarıyı belirleyen şanslı farklılık ve keyfi avantajların yerini, fırsat eşitliğinin egemen olduğu bir toplum almalı." (Gladwell, M. (2009). Outliers/ Çizginin Dışındakiler. (ss.217-218). (A.Özer, Çev.). İstanbul: Mediacat.)

Çok çalışmak, ancak bir anlam ifade etmediğinde ceza gibidir. Anlamli işlerin istikrar ve inançla yapıldığı yerlerde büyüyen çocuklar çaba ile ödül arasındaki kavramsal ilişkiyi bilir ve dünyada reform yaratmak üzere yetiştirildikleri görüşünün farkında yetişirler.

"Bir de şöyle düşünün. Her yıl dünyanın müthiş bir kentinde Matematik Olimpiyatları düzenlendiğini hayal edin. Her ülke sekizinci sınıf öğrencilerinden oluşan birer kişilik kendi takımını gönderiyor. Vurguladığı nokta şu; onlara tek bir matematik sorusu bile sormaksızın Matematik Olimpiyatları'nda her ülkenin kaçınıcı olacağını kesin olarak öngörebiliriz. Bütün yapmamız gereken onlara çalışmaya ne kadar istekli olduklarını ölçen bir görev vermek. Hatta onlara bir görev bile vermemiz gerekmez. Sadece hangi ulusal kültürlerin çabaya ve çalışkanlığa en çok önem verdiğine bakarak matematikte de hangi ülkelerin en iyi olduğunu öngörebilirdik. Pekâlâ, hangi ülkeler her iki listenin de tepesinde? Yanıt sizi şaşırtmamalı: Singapur, Güney Kore, Çin (Tayvan), Hong Kong ve Japonya. Bu beş ülkenin ortak yönü, hiç kuşkusuz, hepsinin de sulu pirinç tarımı ve anlamlı iş geleneğiyle biçimlenmiş kültürler olmaları. Binlerce yıldır, beş parasız köylülerin, çeltik tarlalarında yılda üç bin saat köleler gibi çalıştığı ve birbirlerine "Yılda 360 gün yataktan güneş doğmadan önce kalkabilen hiç kimse ailesini zengin etmekte başarısız olmaz" gibi şeyler söyledikleri türde yerler bunlar..."

Başarılı insanların yaptığı şey gerçekten çok çalışmaktır ve çeltik tarlalarında yaratılan kültürün tipik özelliği, çok çalışmanın bu tarlalarda çalışan insanlara, büyük bir belirsizlik ve yoksulluğun ortasında anlam bulmanın bir yolunu sağlamış olmasıdır...“ (Gladwell, M. (2009). Outliers/ Çizginin Dışındakiler.(A.Özer, Çev.). İstanbul: Mediacat.)

,Başarıya ulaşmadaki sistematik süreci yöneten sadece benliğimiz ve kişisel çabalarımız değildir. Ulusların, milletlerin, toplulukların vb. tüm yapıların başarı kavramına atfettikleri değer ve hatta atalarının tarih sahnesindeki rolü dahi bu başarı serüveninin başrolü niteliğindedir.

“Hiçbir şeye ihtiyacımız yok, yalnız bir şeye ihtiyacımız vardır; çalışkan olmak“

Gazi Mustafa Kemal Atatürk

GELECEĞİN ÖĞRETMENLERİNDEN GÜNÜMÜZ EĞİTİM SİSTEMİ ELEŞTİRİSİ

Elif ÇELEBİ

Önce soru sormalarını engelledik çocuklarımızın, çiçek oluyoruz dedik, hep dinlesinler soru sormasınlar istedik. Sonra da senelerce çocukları sorularla sinayıp puan verdik. Kötü olansa onların bir çiçek misali yaşamalarına göz yumduk. Her ne kadar oturmuş olmasa da alışagelmış bir sistem olduğundan, oturmuş sayılır bizim eğitim sistemimiz. Ne yazık ki her sene değişen sınav düzeni, olması gereken bilgilerin eğitim programından çıkarılması, bu sistemde bulunan öğrenim ve öğretim üyelerine pes dedirtmiş durumda. Olmamız gereken vakitte, olmamız gereken yerde olamıyoruz. Çocukların oynaması gereken zamanda oynamasına izin vermiyor, sınanması gereken yerde sınamıyoruz. Çocukların kendilerini bulmaya imkân tanımadığımızdandır, çalışan bireylerin buldukları konumdan mutlu olmamaları.

Bizler ne yazık ki aynı sağlığını kaybettiğimizde değerini bildiğimiz gibi körleşmiş sistem artık bizi tamamen ele geçirdiğinde anladık, aslında eğitimin yaşam tarzımızı sosyal ve siyasal alanda ne kadar etkilediğini. Türkiye’ de günün yarısını okulda geçiren çocuklar ve genç bireyler için aldığı eğitimin öneminin göz ardı edilmesi ne vahim bir durum. Türkiye’deki çocukların sınavsız eğitim sistemi hayali, ayakları üzerinde yeni yeni durmaya başlamış çocuklara cevabını bilmediği sorular sorularak olasılıksız hayaller arasında yerini almıştır. Herkesin parmakla gösterdiği Finlandiya ise çocukların gelecek nesil olduğunu, toplum refahını arttırmak için eğitimden başlamasını gerektiğini farkına varmış ve bu bilinci uzun yıllar önce keşfetmiştir. Öğrencinin şimdilerde müşteri gibi görüldüğü ülkemizde eğitim ticarete dönüşmüş, aileler daha yüksek puanlarla mezun olması adına çocuklarını özel okula yazdırmaktadır. Buda gittikçe eğitim kalitesi düşürme yönünde farklı etkenler doğuruyor. Bir gazeteci ve Finlandiya Milli Eğitim bakanı arasında şu konuşma geçiyor;

-‘Neden ülkenizde özel okul yok?’

-‘Eğitim ticaret değildir.’

Milli eğitim bakanının böyle düşündüğü bir ülkenin eğitim sisteminin dünya başarı sıralamasında 1. olmasına şaşırılmamalı. Çevrede okul dışında çok fazla hayat olduğunu düşünen Finliler bireyin kendi ayakları üzerinde durabilmesini amaçlıyor.

“Çocuklar ağaca tırmanmak istiyorsa tırmanabilir elbette böylece ağaca tırmanmayı öğrenmiş olur ve bunun sonucunda, ağaca tırmanırken muhtemelen farklı böcekler görürler ve ertesi sabah okula geldiklerinde bana gördükleri şeyleri anlatırlardı.” (Anna Hart 1. sınıf öğretmeni)

Finlandiya' da haftalık alınan ders sayısı, düzeye ve alınan seçmeli derslerin sayısına bağlı olarak 19-30 saat arasında değişmektedir. Avrupa' nın en az ders saatine sahip olmasının yanı sıra en çok başarı sağlanan ülke olunmasıyla biliniyor Finlandiya ve bunu kitaba bağlı kalmayıp çocukların deneyimleyerek öğrenmelerine bağlıyorlar. Finliler oyun zamanının öğrenmenin en önemli kısmı olduğunu düşünüyorlar. Matematik ve fen derslerinde soyut kavramları müzik, dram ve spor uygulamalarıyla öğreniyorlar. Müzik sanat ve sporla iç içe geçen eğitim Finlandiya' da başarıyı da beraberinde getiriyor. Herhangi bir okul ücreti olmadığı gibi okul servisi, yemekleri ve tüm okul ücretleri eğitim bütçesinden karşılanmaktadır. İlköğretimden sonra ortaöğretime geçiş için herhangi bir sınav bulunmamakta ve öğrencinin meslek dersleri mi yoksa genel dersler mi alacağına öğretmenleri ve okul yönetiminin görüşü alınarak karar verilmektedir. Öğrenciler sınav psikolojisiyle karşı karşıya olmadıklarından bir şeyi yaparken gerçekten öğrenmek için yapıyorlar. (Kaynak: Yrd. Doç. Dr. Abdurrahman Ekinci & Öğr. Gör. Ömer Murat Öter)

Finlandiya' da öğretmenlik toplum gözünde statüsü en yüksek mesleklerden biri. İnsana değer verilmesi ve bireyin donanımlı olması için çocukluktan itibaren en az yüksek lisans derecesi olan ve üniversite başarısı en yüksek %10luk dilim arasından seçilen eğitimciler eşliğinde çocukların eğitim görmesi toplum statüsünü de yükseltmekle birlikte kültürel yaşamın da gelişmesine öncülük etmekte.

Bir notun bile bizi binlerce kişinin önüne geçirmesi maalesef ki biz Türkiye' de ki öğrencilerin not kavramını gözünde büyütmesine sebep oluyor. Ülkenin çocuklarının yetişmesinde gelecek nesilleri yetiştiren öğretmenlerin rolü büyük. Herkesin ağız alışkanlığı olarak söylediği 'çok kutsal meslek' olan öğretmenlik, şimdilerde maalesef herkesin öğretmen olabilmesinden kaynaklı; dersi anlatamayan, düzgün iletişim kuramayan, derste telefon ile ilgilenen ve bu kutsal görevi yerine getiremeyen öğretmen vasıflı kişiler tarafından alçaltılmış bir meslek durumundadır. Bunda tek suç öğretmenlerde olmayıp sınavı barajdan geçen kişilere öğretmenlik unvanını veren, çocukların ve ülkenin geleceğini riske atan görevli kurumda da olmaktadır. Bu tarz düşüncesizlikler beraberinde ülkemizin kıymetli evlatlarının da yeterli donanımda birey olamamasına ve belki de yüzlerce çocuğun hayatının kararmasına sebep olmuş olabilir. Neyse ki dünyanın bir yerlerinde çocuklar bu körleşmiş sisteme uymak zorunda kalmıyor.

Finlandiya eğitiminde spora bolca yer veriliyor, ancak spor karşılaştırmaları eğitim kapsamında bulunmamakta. Rekabet, üstünlük, kazanma, kaybetme Finlandiya kültüründe değer verilen bir olgu değil. Bir okulun diğerinden ayrıcalığı yok. Bu sebepten okulların başarı seviyeleri birbirlerine yakın. Eğitim sisteminde eşitlik önemli, bu yüzden Finlandiya' da özel okul bulunmuyor. Tabi işin maddi kısmına gelecek olursak öğretmenlerle yöneticiler hemen hemen aynı maaşı alıyorlar. Çocuklara bu kadar önem arz edilmesinin sebebi ise çok açık; çocuk demek, gelecek nesil demek, gelecek nesil de devletin geleceği demektir.

Çocuklar ne kadar iyi ve donanımlı yetiştirilirse devlet o kadar güçlü olur. Her aile çocuğunun donanımlı, ayakları üzerinde durabilen birey olmasını ister. Bu ancak eğitim sistemiyle mümkün olabilir. Eğitimin gelişmesi kültürün, toplumun aydınlanmasını sağlar. Bu da daha iyi bir yaşayış tarzı, daha iyi bir devlet demektir.

Psikolojik baskılardan uzak, eğlenerek öğrenmek her çocuğun hakkıdır. Çocukların hayallerinin körelmediği eğitim sistemleri olmalıdır. Çocukların hayali ülkenin geleceğidir.1900'lü yıllarda bu bilince ulaşmış Finlandiya devleti günümüzde eğitim sistemi en gelişmiş ülke konumundadır. Türkiye Devleti maalesef okulu çocukların korkulu rüyası haline getirmiş durumdadır. Bu gidişe dur demenin zor olduğu bu zamanda, gelecek neslin donanımlı olması adına bizler okuyan, araştıran, sorgulayan donanımlı bireyler olmalıyız. Ülkemizin eğitimle kalkınacağını bilmeli, Ulu Önder Mustafa Kemal' in eğitime verdiği önemi unutmamalı ve her daim eğitimle kendimizi ve çevremizi geliştirmeliyiz

"Öğretmenler yeni nesil sizin eseriniz olacaktır."

Mustafa Kemal Atatürk

"Ülkelerin güçlü veya zayıf, halkların gelişmiş veya geri kalmış olmasının altında yatan tek neden yöneticinin adil veya yetersiz olması değildir. Yönetici nasıl olursa olsun -iyi veya kötü, kahraman veya zalim- her zaman kendi halkının canından bir candır, onun bir parçası ruhunun yansımasıdır. Halk nasılsa, onu yönetenlerde öyledir. Bu yüzden de her halkın hak ettiği iktidarlara ve yöneticilere sahip olduğu eskiden beri söylenmektedir." (Beyaz Zambaklar Ülkesinde)

OLUŞTURULMUŞ TOPLUM ÜZERİNE

Furkan KAYABAŞI

Bir kısa kaçış, belki de bir soluklanma yaratmak kendime, bu yakıcı iç bunaltan havadan, bu giderek alışılan öğrenilmiş çaresizlikten kurtulma isteği, bir sığınma... Son yılların giderek ağırlaşan arabesk yaşam tarzından, kendimizle barışımızı bile kargaşaya sokan bitmek bilmez çatışmalardan, aklımızdan kuşkuya düşüren akıllar arayışlarına, özgürlük adına her alanda özgürlüğün zedelenmesinden uzaklaşmaya, dinginliğe...

Çağdaşlık ve estetikte ters açılı kırılğan bir uzaklaşmayla başlayıp giderek yaşamın her alanını kapsayan, konuşma dilinden yazı diline, oradan resim ve heykellerin müstehcenliği tartışmalarına, kadınların etek boylarına, kadın sporcuların, balerinlerin kıyafetlerine kadar uzanan bir yoz beğeni yerleşiyor giderek tüm toplum katmanlarına. Doğrusu daha öncelerden başlayarak böyle sanatın içine tükürürüm denilen bir ortamın genişleyerek kendisine yer bulduğu bir toplumda yaşananlar, hiç de şaşırtıcı olmasa gerek.

Gelişmeler öncelikli olarak beni estetik üzerinde düşünmeye itti. Sanırım hepimizin her gün, günlük hayatın akışı içinde karşılaştığımız ve uzun zamandır gündemimizi kaplayan tartışmalarda öncelikli yerini koruyan benzer durumlar karşısında estetik, her alanıyla gelip sığınılacak sakin bir liman gibi duruyor. Ve sanırım, ikinci el kullanımlı bu tip davranışlara bir rüzgargülü yaklaşımından uzakta toplumsal duyarlılığın gösterilmesi de gerekiyor.

Estetik Yunanca duygu ile algılamak anlamı taşıyan aisthesis kelimesine dayanır. İlk bakışta yalnız sanatla ilgili ve sınırlı gibi tutulmuş olması bir yana, görsellikten başlayıp yaşama dair bir duruş, oradan tüm davranış anlamlarına uzanan geniş bir alanı kapsamaktadır.

G.Lukacs'a göre her davranış biçiminin gerisinde, her zaman bir dünya görüşü bulunur. Bütün biçimler yaşam hakkında bir değerlendirme ve yargıdır. Yani kimi dünya görüşleri, belirli biçimlerle ya hiç uyuşmazlar ya da uyuşur görüntüsü verirler. Aslında giderek günlük yaşamımızda etkinliğini duyurmaya başlayan inatçı bir biçimselliğin yarattığı tartışma ortamında, çoğu günlük işlerin ve davranışların hoyratça, kimi zaman kaba saba yürütüldüğü toplumumuzda belirgin bir estetik anlayışa olan gereksinim giderek artıyor. Bir toplumun estetik ile bağı, bir yönü ile o toplumun gelişmişlik düzeyini belirleyen öncül kriterlerden birisidir. Estetik evrenin ruhudur. Güzel ile yararlı olanın bir denge ve uyum içindeki karışımıdır. Estetiği bir güzellik ve doğruluk özdeşleşmesi olarak da tanımlayabiliriz. Güzel, öncelikle düşüncede ışıyan bir şeydir. Ondandır ruhun arınması ile pay alınabilir. Akıl ve mantığı dışlayarak estetikten, doğruluğun yaşama geçirilmesinden konu edilemez.

Kendileri için sırça köşkler ve görece dünya cennetleri yaratarak oradan pek de umurlarında olmamasına karşı, bireysel özgürlük değerlendirmesinde bulunanlar, zedeleyici ve dışlayıcı olmaktan kaçınmak zorunda oldukları kadar, bu konudaki konuşma haklarını da sorgulamak zorundadırlar. Görme alanını giderek daraltan bu durumdan kurtulmanın yolu, ahlak felsefesi ve estetiğin birbirlerinden ayrılmazlığına ve evrenselliğine sığınmaktan geçer. Ahlaksal ve siyasal bir değer olarak bireysel özgürlük, tek başına ele alındığında insan yaşamının kalitesini yükseltme açısından yeterli olamaz. Buna göre özgür bireylerin toplumundan ve adil toplumdan söz edilecekse, toplumsal kaynaklardan dezavantajlı durumda olanların daha çok pay almasını içeren bireysel eşitlik ilkesi, temel ahlaksal ve siyasal bir öncelik olarak ele alınmalıdır. Diğerlerinin iyi yaşama dair oluşturdukları farklı yaşam davranışlarının, süregelen yaşam biçimlerine zarar vermedikçe dokunulmaması gerektiğini savunan Locke'ci klasik liberal anlayış, beni sokmayan yılan bin yaşasın deyişinin bir başka ifade biçimidir. Bu yaklaşım ve yapısı gereği özünde eşitliği barındırmayan muhafazakâr yaklaşım sorgulanmalıdır.

Toplumun çeşitli katmanlarını oluşturan kültürel, dinsel, etnik farklılık gruplarının ihtiyaç ve isteklerinin hesaba katılması gerekliliği yalnızca siyasetin değil, toplumun her kesiminin gündeminde değişik yoğunlukta da olsa bulunuyor olması kaçınılmaz bir durumdur.

Olayın öncesinde direniş, sonra da bilinçli boyun eğiş; beni ilgilendirmez davranışı, anlamsız bir sorun, direnmeye değmez yaklaşımı hayatın yalanlarıdır. Sanırım duyarlılık ve kuralların bilimi olan estetiğe, insancılığa, güzel üzerinde düşünmeye ve sevgiye her zaman olduğundan daha çok gereksinmemiz var. Gözümüzü ve gönlümüzü rahatsız eden şeylerin arkasında olup bitenleri de görmeliyiz. Söylem olarak "yeniyi kullanıp yaşam tarzında eskileri dayatmak, bir yön saptırma isteğidir. Bunca yıldır yönünü oturtmuş toplumları bu saptırma zorlamak kolay olmasa gerek.

AYIN YAZARI

Doğan AVCIOĞLU

1926 yılında Bursa'da dünyaya geldi. İlk ve Ortaöğrenimini tamamladıktan sonra Fransa'ya gitti. Fransa'da iktisat ve siyasal bilimler eğitimi gördü. 1955'de Türkiye'ye dönerek Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü'nde asistan oldu. 1956'dan sonra haftalık Akis ve Kim dergilerinde yazıları yayımlandı. Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) Araştırma Biriminde çalıştı ve partinin yayın organı Ulus Gazetesinde yazılar yazdı. 27 Mayıs 1960'tan sonra CHP kontenjanından Kurucu Meclise üye seçildi. 1961 Anayasasının hazırlanmasında görev aldı. 1960-61'de Vatan ve Ulus Gazetelerinde yazarlık, Ankara Radyosunda dış haber yorumculuğu yaptı. 1960'tan sonra belirli bir gelişme gösteren Türkiye Sol Hareketi içinde bir tür "Kemalist sosyalizm" anlayışının savunuculuğunu yaptı.

Rejim ve Devrim

Doğan Avcioğlu adına düzenlenecek bir dizi etkinlik, anma ve Avcioğlu'nu yeni kuşaklara tanıtırma programı çerçevesinde, Avcioğlu'nun Yön ve Devrim dergilerinde yayınlanan başyazılarından Doğan Yurdakul'un seçtiklerini notlandırarak yayına hazırladığı bir ilk kitap.

Avcioğlu'nun 12 Eylül darbesinin neoliberal ideolojisi ortamında yetişenlere "başka alternatif yok" diyen tutucu güçleri, 1961 Anayasası'nın sağladığı toplumsal değişimin önüne kısa sürede örülen duvarları belgelediği Rejim ve Devrim, aynı zamanda günümüzdeki siyasal mücadeleye kılavuzluk edecek nitelikte önemli bir başvuru kaynağı.

Milli Kurtuluş Tarihi

4 ciltten oluşan Milli Kurtuluş Tarihi'nde, bugün karşı karşıya bulunduğumuz ve yarın karşılaşılabileceğimiz sorunlara yanıt aranmıştır. Daha açık bir deyişle, yeryüzünde ilk bağımsızlık savaşını veren bir ülkenin milli kurtuluş hareketi, günümüzde ve gelecekte Türkiye'mizi bekleyen sorunlar açısından sorguya çekilmiştir. Bu niteliğiyle "Milli Kurtuluş Tarihi", Kıbrıs olayları ve ABD silah ambargosuyla ortaya çıkan gelişmeleri, tarihsel derinliği içinde aydınlatan kaynak eserdir.

Devrim ve Demokrasi Üzerine

Doğan Avcioğlu, bu yapıtında 1970'li yılların gelişmelerini izleyerek, 1980'li yıllarda Türkiye'nin önündeki yolları araştırıyor. İlk yol, Batı merkezlerinde çoktan çizilmiştir ve Sevr Antlaşması'nın ekonomik planda yürürlüğe konulmasından ibarettir. Bu "neo-kolonyal" ekonomik büyüme modelinin siyasal sistemi, örtülü ya da örtüsüz faşizmdir. Dış politikadaki bedeli, kurtuluş yolları arayan komşu İslam ülkelerine karşı Batının petrol bekleçiliğinin üstlenilmesidir. İkinci yol, Sevr'i yırtıp günümüz koşullarında Lozan'a yönelmektir. Birinci yolun özelliği kendine güvensizlik, ikinci yolun baş koşulu kendine güvendir. Doğan Avcioğlu, Lozan yolunun ekonomik, diplomatik, askeri, siyasal ve toplumsal koşullarını ayrıntılarıyla inceliyor.

Türkiye'nin Düzeni: Dün Bugün Yarın

Velidedeoğlu'nun Cumhuriyet gazetesindeki otuz yıllık yazarlık hayatında kaleme almış olduğu köşe yazılarından derlenerek hazırlanmıştır.

Bizler, bütün hzmz senden, milli tarihimizden ve ruhumuzdaki sönmez insan ateinden alıyoruz. Senin kurduğun temeller üzerinde attığımız her adım sağlam, yaptığımız her hamle Őuurludur. En kıymetli emanetin olan Türk istiklal ve Cumhuriyeti, mevcudiyetimizin esas olarak, eğilmez baŐların, bükülmez kolların, yenilmez Türk evlatlarının elinde ilelebet yaŐayacak ve nesilden nesile devredilecek.

Atatürk Genėliėi

